

Samo Chalupka: Branko (celé dielo)

Branko Samo Chalupka

Digitalizátor: Michal Garaj, Miriama Mládková, Peter Zima, Viera Studeničová

Copyright © 2007 Zlatý fond denníka SME

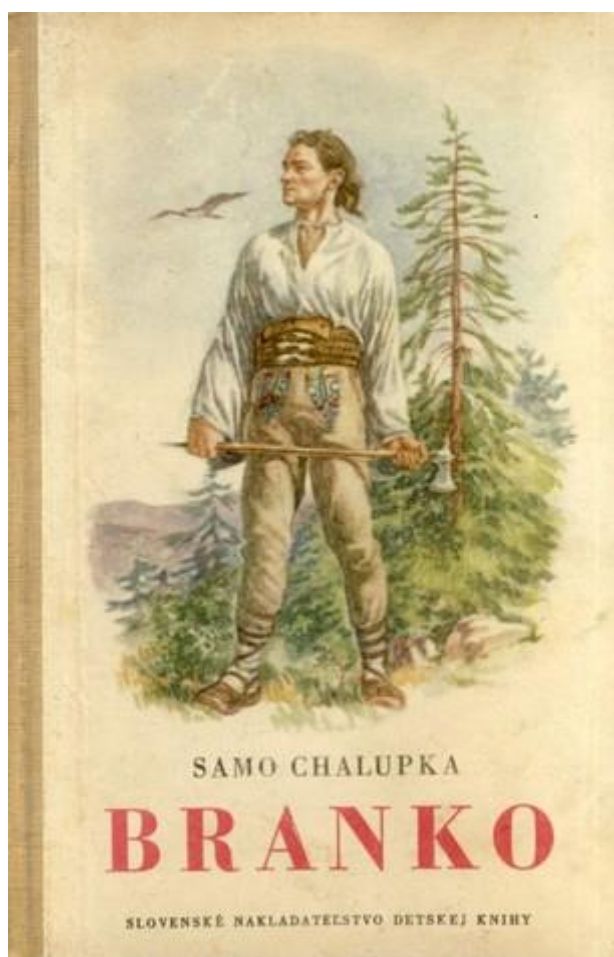
Tento súbor podlieha licencií 'Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.5 License'. Viac informácií na <http://zlatyfond.sme.sk/dokument/autorske-prava/>

Originálna publikácia

Samo Chalupka. *Spevy*. Slovenský spisovateľ. Bratislava. 1998. . . Viera. Prokešová.
Editorka a zodpovedná redaktorka. .

Obsah

<i>Originálna publikácia</i>	1
<i>Branko</i>	2

Branko

Vo Zvolene zvony zvonja,
za Zvolenom Branka honia:
honia, honia durným honom
po doline hore Hronom.

„Prečože to, Branko, prečo:
či si im zavinil niečo?“
— „Majú oni do mňa vinu,
ale ja mám do nich inú.

Bulo dobre — ale dávno:
žil na svete Slovák slávno;
oj, žil si on vo slobode,
ako ryba v tichej vode.

Cudzí zbojom na nás padol,
o vlast' našu nás okradol;
došliapal nám naše práva,
zašla rodu nášho sláva.

Idú roky zo sta do sta,
zem cudzinou nám zarostá;
kto slovenskej pravde žije,
pekelná ho krivda bije.

A ja neraz v ťažkom bôli
stál som na vysokej holi:
stál som nad tým pekným krajom
medzi Tatrou a Dunajom.

To zem, dedom mojim vzatá,
to vlast' a mat' moja svatá:
a ja sirotou tu stojím
a vo svojom nie som svojím. —

I plakali moje oči,
že môj ľud mi je v otroči:
i čakal som — ale darmo,
kto by zlomil naše jarmo.“

A v Bystrici zvony zvonja,
za Bystricou Branka honia:
honia, honia durným honom
po doline hore Hronom.

„Hojže, Branko! Nože ty mne —
nože povedz mi úprimne:
či sa ti krv nebúrila,
keď ti krivda pravdu bila?“

— „Hoj, búrila sa krv moja
a hnala ma ta do boja:
hnala ti ma ona, hnala,
ta na hory, ta na bralá.

A od Matry až na Tatry
zasvietili moje vetry:
kto ich videl, vedel, čo je,
a poberal sa do zbroje.

A z hôr a brál junač smelá,
šabl'u v pästi, vdol udrela.
Deti slovenského rodu
leteli v boj za slobodu. —

Skvitli dobrí ako kvieťa,
ked ho jarné dni osviet'a:
zlí padali omarení,
ako líš'a v čas jeseni.

Bulo dobre — lež za málo;
— Ako Boh dal, tak sa stalo. —
Ľud môj, junač moja padla
a nádeja tvoja zvädla.

Zvädla — ale sa zotaví,
a vykvitne kvetom slávy:
dozrú raz i tvoje časy,
príde víťaz, čo ťa spasí.“

A na Brezne zvony zvonía,
a za Breznom Branka honia:
honia, honia, durným honom,
po doline hore Hronom.

A tamhore vyše mesta
zarúbaná mocne cesta:
bude ti tam, Branko, beda:
tá záruba diaľ ti nedá. —

A zlí zlé si našli rady:
postávali poza klady,
i padli naň zhora, zdola,
ako vrany na sokola.

Strelami ho postriel'ali,
šabl'ami ho porúbali,
lež kým Branko hlavu sklonil,
dvanástim on hlavy zronil. —

„Hojže, bože! staň do súdu,
prisľúž pravdu môjmu ľudu:
mňa zabila podlá zrada,
slnko moje už zapadá.

Pravde žil som, krivdu bil som,
verne národ môj ľúbil som:
to jediná moja vina,
a okrem tej žiadna iná.

A vy, bratia, tak urobte,
berte šable, jamu kopte:
jamu kopte dohlboka,
hrob mi sypte dovysoka.

Na hrob kameň mi vyvýšte,
moje meno doň mi vpište:
nech vie, kto sa naň podíva,
že tam Branko odpočíva.“